

Inhoud

Overige gegevens pag. 1

Algemeen

- Maandplanning sociaal-economische kerncijfers. pag. 5

Bevolking

- Bevolkingsontwikkeling, januari 2003 pag. 3 t/m 5

Handel, horeca en reparatie

- Ontwikkeling van de omzetten (incl. BTW), de prijzen en de berekende hoeveelheden in de detailhandel, december 2002. pag. 2

Financiële instellingen en markten

- Gemiddeld rendement van obligatieleningen, obligatie- en aandelenindexcijfers, week no. 09 pag. 16
- Nieuw ingeschreven hypotheek op onroerende goederen, december 2002. pag. 7

Huishoudens en individuen

- Consumentenconjunctuuronderzoek, februari 2003. pag. 6

Economische relaties met het buitenland

- De buitenlandse handel van Nederland, december 2002. pag. 9
- Geregistreerde en bijgeschatte in- en uitvoer, december 2002. pag. 8
- Invoer per goederensoort, december 2002. pag. 11
- Uitvoer per goederensoort, december 2002. pag. 12
- Invoer per land, december 2002. pag. 9
- Uitvoer per land, december 2002. pag. 10

Energie

- Aardoliegrondstoffen en -producten, november 2002. pag. 4

Nationale rekeningen

- Consumptieve bestedingen door huishoudens incl instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh), volumemutaties december 2002. pag. 14
- Consumptieve bestedingen door huishoudens incl instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh), waardemutaties december 2002. pag. 15

Overige gegevens

(Niet in dit Statistisch bulletin opgenomen)

Verkrijgbaar is nieuw materiaal betreffende de volgende statistieken:

- Aardoliestatistiek: voorlopige cijfers december 2002
Inl. tel (045) 570 70 70.

Verklaring van de tekens

. = gegevens ontbreken; – = nihil; x = geheim; * = voorlopig cijfer.
( ) achter de titel = nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

Auteursrecht

© CBS, Voorburg/Heerlen, 2003. Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen of intern gebruik is toegestaan.
ISSN: 0166-9680

Prijs

€ 72,25 per jaar (excl. verzendkosten); los nummer € 6,65.

Informatie

Infoservice: tel. (045) 570 70 70; E-mail: infoservice@cbs.nl
Website: www.cbs.nl; Conjunctuur: teletekst pag. 506 en 507
Redactie SB: CBS, Postbus 4000, 2270 JM Voorburg.

0300103090

	Indexcijfers (1995=100)							Wijzigingen in % 2)		
	2002	2002						nov. 2002 t.o.v. nov. 2001	dec. 2002 t.o.v. dec. 2001	jan. 2002– dec. 2002 t.o.v. jan. 2001– dec. 2001
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.			
Detailhandel (SBI 521 t/m 526)										
Geldomzet	138	138	139	135	145	144	158	0,5	–0,6	3,0
Prijs	114	113	113	116	115	115	114	2,1	1,9	3,4
Hoeveelheid	121	122	123	117	126	125	138	–1,5	–2,5	–0,4
w.v. met hoofdactiviteit										
Detailhandel in winkel (SBI 521 t/m 525)										
Geldomzet	139	138	138	135	145	144	159	0,8	–0,8	3,1
Prijs	114	113	113	116	115	115	114	2,0	1,9	3,4
Hoeveelheid	121	123	122	116	126	126	140	–1,2	–2,7	–0,3
w.v. met hoofdactiviteit										
Detailhandel in voedings- en genotmiddelen (SBI 5211 en 522)										
Geldomzet	126	124	133	119	127	131	139	3,1	0,2	4,3
Prijs	118	118	117	119	118	117	118	1,7	2,1	3,6
Hoeveelheid	107	105	114	100	108	112	118	1,4	–1,9	0,6
w.o. met hoofdactiviteit										
Voedings- en genotmiddelen algemeen assortiment (SBI 5211)										
Geldomzet	132	130	142	125	134	138	140	4,1	0,8	5,1
Prijs	117	117	116	118	117	116	117	1,8	2,2	3,7
Hoeveelheid	113	112	122	106	115	119	120	2,2	–1,4	1,4
Vlees en vleeswaren (SBI 5222.1)										
Geldomzet	101	97	101	98	101	.	.	.	.	2,8
Prijs	117	117	117	119	117	.	.	.	.	1,7
Hoeveelheid	86	83	86	83	87	.	.	.	.	1,1
Dranken (SBI 5225)										
Geldomzet	116	108	112	103	110	123	204	3,8	0,9	1,8
Prijs	113	113	113	114	114	113	113	1,0	1,8	1,8
Hoeveelheid	103	96	99	91	97	109	105	2,8	–0,9	0,0
Detailhandel in duurzame en overige non-food consumptiegoederen (SBI 5212 en 523 t/m 525)										
Geldomzet	148	148	142	146	159	154	174	–0,6	–1,4	2,4
Prijs	112	109	110	114	114	113	112	2,3	1,8	3,3
Hoeveelheid	132	136	129	129	140	136	156	–2,8	–3,1	–0,9
w.o. met hoofdactiviteit										
Drogisterij-artikelen (SBI 5232.1)										
Geldomzet	165	172	168	149	182	180	191	6,4	0,9	6,0
Prijs	118	118	118	119	119	119	120	4,3	4,6	3,7
Hoeveelheid	140	145	142	126	153	151	160	2,0	–3,6	2,2
Bovenkleding (SBI 5242.1 t/m 5242.4)										
Geldomzet	134	117	117	154	166	129	153	–1,7	0,0	2,1
Prijs	106	95	100	112	112	111	104	0,2	–1,3	2,5
Hoeveelheid	126	124	117	138	148	117	147	–2,0	1,3	–0,4
Textiel algemeen assortiment (textielsupermarkten) (SBI 5242.7)										
Geldomzet	118	118	103	124	148	133	125	4,9	8,0	10,8
Schoeisel (SBI 5243.1)										
Geldomzet	132	127	119	162	161	119	144	–3,4	0,7	0,7
Prijs	122	112	116	128	129	129	120	3,8	2,3	5,7
Hoeveelheid	109	113	103	127	125	92	120	–7,0	–1,6	–4,8
Meubelen, woningtextiel, verlichtingsartikelen en vloerbedekking (SBI 5244.1 t/m 5244.4 en 5249.7)										
Geldomzet	147	148	130	132	157	154	164	–7,5	–5,5	–1,8
Prijs	120	120	120	120	120	120	119	3,9	3,7	4,4
Hoeveelheid	123	123	109	110	130	128	124	–10,9	–8,8	–5,9
Glas, porcelein en aardewerk en overige huishoudelijke artikelen (SBI 5244.5 t/m 5244.7)										
Geldomzet	119	110	119	104	122	152	173	6,9	–3,2	2,0
Prijs	109	109	109	109	109	109	109	1,4	1,1	2,1
Hoeveelheid	109	101	109	96	112	140	159	5,4	–4,3	–0,1
Wit-, bruinoed, geluidsdragers en computers (SBI 5245.1 t/m 5245.3, 5245.6 en 5249.4)										
Geldomzet	162	164	155	155	165	178	233	–0,1	–1,2	2,8
Prijs	94	93	93	93	93	93	93	–0,8	–1,2	0,7
Hoeveelheid	173	176	168	167	178	192	251	0,7	0,1	2,1
Doe-het-zelf artikelen (SBI 5246)										
Geldomzet	159	172	154	155	170	161	157	–0,4	1,2	6,0
Prijs	115	116	116	117	117	117	117	3,6	3,6	3,2
Hoeveelheid	138	148	133	132	145	138	134	–3,9	–2,3	2,7
w.o. met hoofdactiviteit										
Bouwmarkten (SBI 5246.8)										
Geldomzet	160	186	168	154	162	153	155	0,2	2,2	6,6
Prijs	117	118	118	119	119	119	119	3,4	3,4	3,2
Hoeveelheid	136	158	143	130	136	129	131	–3,1	–1,1	3,2
Detailhandel niet in winkel (SBI 526)										
Geldomzet	140	.	.	.	.	.	.	.	.	1,1
w.o.										
Postorder- en internetbedrijven (SBI 5261)										
Geldomzet	182	175	249	207	206	168	146	–6,8	14,4	5,0

1) Met uitzondering van de apotheken (SBI 5231).

2) Wijzigingen t.o.v. dezelfde maand(en) van het vorig jaar en berekend m.b.v. niet-afgeronde indexcijfers.

I. Bevolking, stand en dynamiek

(05)

	Levend- geborenen	Overledenen	Buitenlandse migratie		Totale bevolkings- groei ²⁾	Aantal inwo- ners aan het einde van het jaar/ de maand	Binnen- landse migratie	Binnen- gemeentelijk verhuide personen	Huwelijks- sluitingen	Partner- schaps- registraties	Echtschei- dingen
			Immigratie	Emigratie ¹⁾							
1998	199 408	137 482	122 407	79 289	106 033	15 760 225	665 795	1 108 216	86 956	4 626	32 459
1999	200 445	140 487	119 151	78 779	103 725	15 863 950	637 394	1 058 308	89 428	3 256	33 571
2000	206 619	140 527	132 850	78 977	123 125	15 987 075	614 097	972 515	88 074	2 922	34 650
2001	202 603	140 377	133 404	82 566	118 210	16 105 285	610 163	952 457	82 091	3 377	37 104
2002	203 149	143 294	123 736	96 034	87 557	16 192 842	633 779	977 865	91 033	8 248	33 643
januari	17 176	13 970	10 957	7 640	6 523	16 111 808	56 698	90 129	3 970	598	3 082
februari	15 574	11 709	9 502	5 805	7 562	16 119 370	46 875	76 162	5 068	606	2 881
maart	16 937	13 450	9 398	7 310	5 575	16 124 945	52 142	79 988	4 593	671	2 881
april	16 402	12 405	9 760	8 121	5 636	16 130 581	48 269	86 315	6 241	667	2 738
mei	16 962	11 433	8 393	6 800	7 122	16 137 703	45 638	77 391	10 695	689	2 553
juni	16 613	11 352	10 024	8 736	6 549	16 144 252	53 936	87 421	12 491	677	3 041
juli	17 418	11 109	10 561	9 959	6 911	16 151 163	56 901	84 723	7 534	683	2 887
augustus	18 504	11 584	12 424	9 155	10 189	16 161 352	63 020	79 844	9 479	701	2 745
september	17 494	10 352	13 066	9 321	10 887	16 172 239	62 502	82 351	11 836	689	2 705
oktober	17 173	11 171	12 099	8 189	9 912	16 182 151	49 167	75 621	7 988	787	2 915
november	16 785	11 976	10 278	7 809	7 278	16 189 429	52 505	84 796	6 015	755	2 955
december	16 111	12 783	7 274	7 189	3 413	16 192 842	46 126	73 124	5 123	725	2 260
2003											
januari	17 241	13 328	8 417	8 150	4 180	16 197 022	56 126	87 017	3 890	746	2 846

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2001 en eerder, zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

¹⁾ Inclusief saldo administratieve correcties.²⁾ Inclusief het verschil tussen het officieel vastgestelde en het berekende inwonertal (overige correcties).

II. Levendgeborenen naar legitimiteit en rangnummer (uit de moeder)

(05)

	Eerste kinderen	Tweede kinderen	Derde kinderen	Vierde of volgende kinderen	Totaal	W.o. niet-echtelijk	
						totaal	w.o. eerste kinderen
1998	93 876	69 877	24 970	10 685	199 408	41 439	26 691
1999	93 815	71 289	24 840	10 501	200 445	45 592	29 165
2000	95 972	74 014	25 685	10 948	206 619	51 539	32 365
2001	93 695	73 533	24 896	10 479	202 603	55 108	34 185
2002	93 538	74 247	25 245	10 119	203 149	58 764	36 264
januari	7 958	6 276	2 093	849	17 176	4 798	2 963
februari	7 153	5 667	1 899	855	15 574	4 500	2 836
maart	7 526	6 369	2 206	836	16 937	4 814	2 939
april	7 122	6 246	2 190	844	16 402	4 514	2 681
mei	7 621	6 460	2 086	795	16 962	4 927	3 020
juni	7 535	6 137	2 101	840	16 613	4 805	2 936
juli	8 088	6 392	2 087	851	17 418	5 066	3 109
augustus	8 571	6 679	2 323	931	18 504	5 417	3 352
september	8 261	6 216	2 141	876	17 494	5 134	3 198
oktober	8 035	6 218	2 099	821	17 173	5 143	3 249
november	7 987	5 864	2 095	839	16 785	4 917	3 017
december	7 681	5 723	1 925	782	16 111	4 729	2 964
2003							
januari	8 019	6 238	2 095	889	17 241	5 079	3 039

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2001 en eerder, zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

III. Overledenen naar leeftijd en geslacht

(05)

	0–19 jaar		20–39 jaar		40–59 jaar		60–79 jaar		80–89 jaar		90+ jaar		Totaal		W.o. beneden 1 jaar ¹⁾	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
1998	1 103	692	1 901	1 035	8 340	5 520	33 343	21 962	18 598	26 028	4 924	14 036	68 209	69 273	613	422
1999	1 055	785	1 937	1 128	8 570	5 787	33 416	22 608	18 716	26 452	5 178	14 855	68 872	71 615	563	485
2000	999	761	1 740	1 006	8 204	5 552	30 974	20 245	20 619	26 733	6 237	17 457	68 773	71 754	582	477
2001	1 100	764	1 824	1 046	8 758	5 999	32 166	22 079	19 378	27 062	5 093	15 108	68 319	72 058	615	473
2002	1 071	745	1 816	1 052	8 721	6 245	32 351	22 195	20 301	27 748	5 178	15 871	69 438	73 856	582	446
januari	97	64	146	90	808	559	2 986	2 130	2 036	2 725	611	1 718	6 684	7 286	51	34
februari	76	80	151	91	640	502	2 587	1 690	1 702	2 287	507	1 396	5 663	6 046	45	50
maart	88	61	156	97	751	539	2 914	2 066	1 950	2 705	515	1 608	6 374	7 076	57	39
april	82	59	162	96	734	516	2 897	1 833	1 816	2 335	450	1 425	6 141	6 264	46	37
mei	92	45	147	76	722	471	2 608	1 815	1 615	2 202	382	1 258	5 566	5 867	41	25
juni	89	62	154	94	717	486	2 609	1 757	1 623	2 152	399	1 210	5 591	5 761	43	35
juli	79	56	161	79	690	478	2 512	1 712	1 554	2 196	398	1 194	5 394	5 715	44	31
augustus	110	71	173	81	695	549	2 591	1 760	1 622	2 284	387	1 261	5 578	6 006	59	36
september	94	73	140	73	695	486	2 399	1 674	1 330	1 958	340	1 090	4 998	5 354	54	50
oktober	100	67	118	81	740	529	2 600	1 796	1 560	2 110	373	1 097	5 491	5 680	68	47
november	86	55	154	87	794	590	2 721	1 948	1 638	2 279	396	1 228	5 789	6 187	39	34
december	78	52	154	107	735	540	2 927	2 014	1 855	2 515	420	1 386	6 169	6 614	35	28
2003																
januari	87	61	135	91	812	520	2 813	1 914	2 006	2 604	586	1 699	6 439	6 889	52	38

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2001 en eerder, zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

¹⁾ Leeftijd op de laatste verjaardag.

IV. Buitenlandse migratie naar geboorteland

(05)

	Totaal 1)	Werelddelen					Landen							Afghanistan
		Europa	Amerika	Azië	Afrika	Oceanië	EU-landen							
							Nederland	België	Duitsland	Frankrijk	Verenigd Koninkrijk	Overige EU-landen		
Immigratie 2)														
1998	122 407	60 703	20 504	24 116	16 044	1 040	25 984	2 337	5 466	1 986	4 481	6 159	3 936	
1999	119 151	61 522	19 946	21 557	14 921	1 204	24 974	2 360	5 193	1 952	4 780	6 572	5 506	
2000	132 850	66 921	22 428	24 340	17 823	1 338	23 817	2 244	5 150	2 030	5 564	6 813	4 610	
2001	133 404	65 715	20 331	25 046	20 853	1 459	23 150	2 106	5 103	1 982	5 515	6 860	4 473	
2002	123 736	60 836	18 249	21 564	21 759	1 316	22 075	2 096	4 995	1 783	4 546	6 695	2 944	
januari	10 957	5 515	1 483	2 004	1 835	120	2 035	217	412	170	394	592	367	
februari	9 502	4 802	1 300	1 550	1 713	135	1 499	168	336	162	383	579	250	
maart	9 398	4 723	1 243	1 616	1 681	135	1 539	177	416	156	391	531	243	
april	9 760	4 606	1 323	1 795	1 933	103	1 492	149	378	133	347	458	270	
mei	8 393	4 116	1 096	1 439	1 634	107	1 618	152	285	86	306	434	186	
juni	10 024	4 680	1 422	1 806	1 999	116	1 924	151	371	102	326	442	275	
juli	10 561	5 192	1 890	1 714	1 665	100	2 404	168	379	114	364	452	242	
augustus	12 424	6 174	2 603	1 738	1 775	132	2 787	212	482	129	452	566	227	
september	13 066	6 680	1 906	2 118	2 249	112	2 245	224	681	248	506	818	199	
oktober	12 099	5 864	1 586	2 459	2 089	98	1 655	198	555	253	443	789	241	
november	10 278	4 879	1 473	1 959	1 864	101	1 538	172	445	129	384	617	265	
december	7 274	3 605	924	1 366	1 322	57	1 339	108	255	101	250	417	179	
2003														
januari	8 417	4 620	1 181	1 266	1 275	72	1 911	171	347	105	294	457	197	
Emigratie (inclusief saldo administratieve correcties)														
1998	79 289	56 717	8 948	7 065	5 835	717	35 778	1 371	4 322	1 216	3 973	4 430	109	
1999	78 779	55 853	9 055	7 054	5 997	818	35 785	1 331	4 119	1 230	3 643	4 397	204	
2000	78 977	57 041	8 333	6 834	5 935	834	37 414	1 375	3 980	1 268	3 353	4 489	214	
2001	82 566	58 881	8 673	7 229	6 922	861	39 380	1 412	3 864	1 296	3 094	4 485	267	
2002	96 034	66 523	10 604	9 571	8 263	1 066	43 393	1 517	4 369	1 513	3 807	5 208	380	
januari	7 640	5 207	818	849	670	97	3 589	121	355	108	283	335	32	
februari	5 805	4 149	695	476	420	64	2 758	113	261	79	214	305	23	
maart	7 310	5 060	732	794	659	65	3 257	114	340	115	328	387	32	
april	8 121	5 505	932	814	782	86	3 601	120	360	87	275	472	20	
mei	6 800	4 722	707	703	592	76	2 955	107	343	105	317	431	31	
juni	8 736	6 185	1 106	750	599	96	3 930	160	414	160	348	626	24	
juli	9 959	6 866	1 231	916	837	108	4 236	158	484	220	434	618	30	
augustus	9 155	6 602	999	794	674	83	4 415	146	403	158	389	470	40	
september	9 321	6 401	925	1 024	873	97	4 256	143	393	123	370	445	40	
oktober	8 189	5 518	840	918	820	92	3 576	109	374	118	268	432	32	
november	7 809	5 272	862	831	733	112	3 471	113	346	109	281	352	37	
december	7 189	5 036	757	702	604	90	3 349	113	296	131	300	335	39	
2003														
januari	8 150	5 516	812	939	775	108	3 740	115	360	142	289	411	50	

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2001 en eerder zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

1) Inclusief geboorteland onbekend.

2) Inclusief in Nederlandse asielzoekerscentra geboren kinderen.

Aardoliegrondstoffen en-producten

(05)

	2001		2002		2001		2002		2001		2002	
	jaar	november	september	oktober	november	jaar	november	september	oktober	november	september	oktober
<i>mIn kg</i>												
Grondstoffen	<i>Winning</i>					<i>Verwerking raffinaderijen</i>						
Ruwe aardolie	1 370	70	206	210	182	54 744	4 692	4 093	4 040	3 938		
Overige grondstoffen	943	75	67	67	89	7 442	563	660	627	813		
Totaal grondstoffen	2 314	145	273	277	271	62 185	5 255	4 753	4 668	4 751		
Producten	<i>Bruto productie raffinaderijen/petro-chemie</i>					<i>Binnenlandse afleveringen*)</i>						
Chemisch restgas	2 090	151	216	201	210	701	33	64	64	63		
Raffinaderijgas	1 770	136	136	140	137	—	—	—	—	—		
Vloeibaar gas	4 008	289	402	378	347	1 919	142	134	137	118		
Nafta's	5 451	490	311	293	269	387	16	13	21	16		
Aromaten	7 406	603	460	475	461	1 992	177	75	160	124		
Motorbenzine	10 469	953	772	837	788	4 120	365	334	370	361		
Speciale benzine en min. terpentijn	433	38	25	28	34	108	9	7	7	9		
Overige lichte oliën	6 232	478	780	917	731	957	53	185	171	161		
Vliegtuigbenzine	53	6	5	—	9	3	0	0	0	0		
Jet fuel benzine basis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Jet fuel petroleum basis	6 657	533	592	500	489	59	5	6	6	6		
Petroleum	569	31	39	71	46	78	7	6	7	8		
Gas-/diesel- en lichte stookolie	23 044	2 050	1 817	1 786	1 684	6 665	596	594	647	627		
Stookolie	11 451	1 178	936	970	1 281	98	14	6	—6	8		
Minerale smeeroilen en-vetten	580	29	54	50	56	175	15	12	15	12		
Bitumen	714	75	50	44	29	381	23	48	35	25		
Minerale wassen	112	7	12	9	9	47	8	—5	2	5		
Overige producten	5 231	405	404	509	423	2 510	151	118	310	167		
Totaal producten	86 270	7 453	7 010	7 209	7 004	20 202	1 615	1 599	1 946	1 711		

*) Exclusief het verbruik als grondstof en/of brandstof voor de in deze tabel genoemde producten.

Angola	China	Indonesië	Irak	Iran	Marokko	Neder- landse Antillen + Aruba	Polen	Suriname	Turkije	VS van Amerika	Voormalig Joegoslavië	Voormalig Sovjet Unie
337	1 942	1 858	7 372	1 146	5 535	7 590	1 682	4 603	5 460	3 411	1 682	2 660
688	1 850	1 749	3 346	1 144	4 670	8 813	1 168	3 205	4 817	3 488	4 133	2 975
1 248	2 632	1 931	4 445	1 733	4 482	10 167	1 871	3 601	5 393	3 538	4 780	6 104
1 907	3 647	2 021	3 119	2 171	5 235	8 310	2 189	3 572	5 993	3 214	3 248	6 183
3 601	3 989	2 001	1 642	1 555	5 131	6 153	2 371	3 409	6 146	3 209	1 960	5 046
226	266	171	195	210	426	461	214	286	482	328	213	514
225	226	109	169	157	355	318	199	235	476	289	208	520
255	260	140	163	137	382	386	181	237	503	202	184	383
321	292	119	187	128	484	388	206	311	539	214	193	467
308	172	110	126	93	395	305	192	248	370	175	135	351
355	237	143	166	163	461	383	153	263	467	266	159	393
288	273	204	121	120	347	885	162	335	427	230	125	387
287	252	190	107	101	422	1 339	190	371	573	339	160	377
392	541	248	99	135	589	618	267	321	676	414	167	452
347	645	271	128	115	511	443	273	305	648	307	178	484
331	494	187	100	107	443	398	187	297	567	275	126	453
266	331	109	81	89	316	229	147	200	418	170	112	265
150	194	132	64	70	443	258	142	287	607	272	113	270
113	532	929	373	349	1 466	2 385	725	1 784	2 210	2 546	774	596
88	544	870	720	339	1 432	2 646	662	1 630	1 860	2 557	938	493
91	502	852	633	318	1 105	2 443	728	1 273	1 158	2 489	1 263	667
96	536	793	910	389	1 103	2 909	762	1 146	1 286	2 517	1 120	726
201	934	1 142	1 663	561	1 351	3 701	809	1 635	1 552	2 664	1 471	1 113
16	73	125	135	51	102	306	66	131	107	188	71	57
-5	31	54	116	29	63	291	58	83	91	182	93	60
21	57	71	173	27	107	250	63	136	122	146	110	83
24	58	75	155	34	163	340	41	193	154	219	138	97
10	84	88	122	35	84	213	43	120	98	179	130	76
14	51	110	123	41	107	329	98	132	118	355	99	88
27	82	107	128	38	171	409	91	187	151	352	152	153
19	86	100	126	55	99	323	68	138	124	286	149	127
19	128	150	139	60	120	318	65	188	157	173	158	107
33	137	102	168	83	112	289	72	129	139	191	141	105
18	65	84	161	55	137	368	61	118	180	151	121	86
5	82	76	117	53	86	265	83	80	111	242	109	74
28	98	98	156	56	132	329	85	115	102	176	72	100

Maandplanning sociaal-economische kerncijfers

Het CBS publiceert een jaarplanning en een halfjaarplanning van zijn persberichten. Deze geven een indicatie van het moment waarop nieuwe cijfers beschikbaar komen. De weekplanning geeft nauwkeurig weer op welke dag een persbericht gepubliceerd zal worden. Als een uitbreiding van de dienstverlening publiceert het CBS voortaan ook maandelijks de publicatiedata van een aantal sociaal-economische kerncijfers voor de komende vijf maanden.

Nieuwe cijfers over lonen en bevolking worden gepubliceerd in het Statistisch Bulletin.

Nieuwe cijfers over werkgelegenheid worden gepubliceerd op de internet-site van het CBS (www.cbs.nl).

De overige sociaal-economische kerncijfers worden als persbericht uitgebracht.

Onderwerp	Publicatiedatum				
	2003				
	maart	april	mei	juni	juli
Kwartaalrekeningen					
Industriële productie	13 (01-03)	04 (4e kw 02) 2)	15 (1e kw 03) 1)	12 (04-03)	09 (05-03)
Werkgelegenheid	06 (4e kw 02)	10 (02-03)	15 (03-03)	26 (1e kw 03)	
Werkloosheid	19 (12-02- 02-03)	17 (01-03-03-03)	20 (02-03-04-03)	19 (03-03-05-03)	17 (04-03-06-03)
Lonen *	27 (02-03)	27 (03-03)	22 (04-03)	26 (05-03)	31 (06-03)
Consumentenprijzen	06 (02-03)	03 (03-03)	08 (04-03)	05 (05-03)	10 (06-03)
Producentenprijzen	31 (02-03)*	29 (03-03)	28 (04-03)*	30 (05-03)*	31 (06-03)
Internationale handel	18 (01-03)	15 (02-03)	14 (03-03)	13 (04-03)	15 (05-03)
Bevolking *	06 (01-03)	03 (02-03) 24 (03-03)		05 (04-03) 26 (05-03)	31 (06-03)

Tussen haakjes staat de verslagperiode

* Gepubliceerd in het Statistisch Bulletin, beschikbaar op het Internet (www.cbs.nl)

1) Eerste raming

2) Definitieve cijfers

Consumentenvertrouwen onveranderd laag

Het consumentenvertrouwen is in februari, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, niet verder gedaald. In januari was nog sprake van een sterke daling. Zowel het oordeel over het economisch klimaat als de koopbereidheid zijn in februari onveranderd. Het vertrouwen blijft hiermee op het laagste niveau sinds eind 1983. Verder blijkt uit het Consumenten Conjunctuuronderzoek van het CBS dat de "gevoelsinflatie" terugloopt.

Koopbereidheid stabiel

De koopbereidheid is in februari vrijwel gelijk gebleven in vergelijking met januari. De koopbereidheid is gebaseerd op het oordeel over de financiële situatie van het eigen huishouden en het doen van grote aankopen. Het oordeel van consumenten over hun financiële situatie over de afgelopen twaalf maanden is licht gezakt tot het laagste niveau sinds april 1985. Daarentegen zijn ze niet negatiever over de toekomstige financiële situatie. Ook het oordeel over het doen van grote aankopen is stabiel gebleven.

Werkloosheidsverwachting stijgt snel

Het oordeel van de consument over de economische toestand in Nederland is in februari per saldo niet anders dan in januari. Enerzijds is het oordeel over de economische situatie in de afgelopen twaalf maanden iets verbeterd. Anderzijds is de verwachting voor de komende twaalf maanden nog iets verder gedaald na de zeer scherpe daling van januari. Onder andere de werkloosheidsverwachting stijgt snel. In januari dacht nog iets minder dan 40 procent van de ondervraagden dat de werkloosheid snel zou gaan stijgen en in februari is dit opgelopen tot 48 procent.

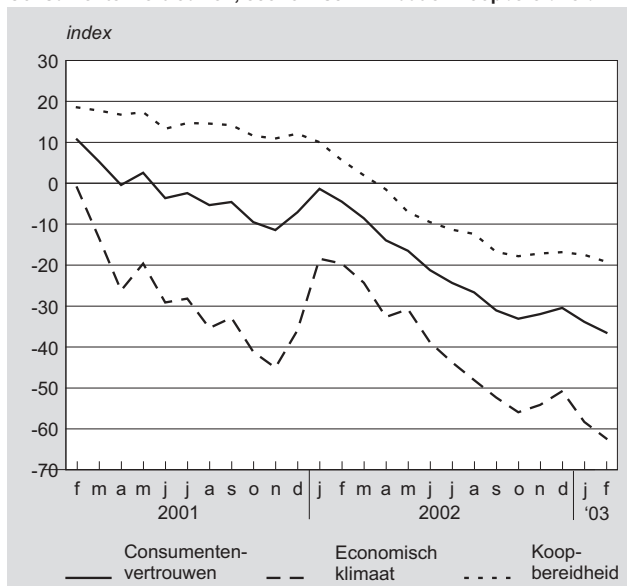
Gevoelsinflatie daalt

De inflatiebeleving van de consumenten is voor de tweede maand op rij gedaald. Waar in december 73 procent van de consumenten nog vond dat de prijzen sterk waren gestegen, was dit in februari nog maar 64 procent. De ervaren inflatie is begin vorig jaar sterk gestegen en tot en met december onveranderd hoog gebleven. De daadwerkelijke inflatie daarentegen is in de loop van 2002 gedaald.

Technische toelichting

De index van het consumentenvertrouwen geeft aan in hoeverre huishoudens vinden dat het economisch gezien beter of slechter gaat. Het consumentenvertrouwen wordt bepaald op basis van de

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid

mening van huishoudens over het algemene economische klimaat en over de eigen koopbereidheid. Maandelijks worden hierover in het Consumenten Conjunctuuronderzoek (CCO) vijf vragen gesteld aan ongeveer duizend personen. Daarnaast bevat het CCO onder andere vragen over de verwachtingen voor de werkloosheid en de inflatie en over het spaargedrag en aankoopplannen van huishoudens.

De ondervraagden kunnen vinden dat het beter gaat (de 'optimisten'), dat het slechter gaat (de 'pessimisten') of dat de situatie gelijk blijft. Als er evenveel optimistische als pessimistische consumenten zijn, heeft de index de waarde nul. Een waarde van tien betekent dat de optimisten een meerderheid van tien procent hebben ten opzichte van de pessimisten.

Twee van de vragen gaan over de economische situatie in het algemeen. Het CBS berekent uit de antwoorden hierop de indicator van het economisch klimaat. De overige drie vragen gaan over de financiële situatie van het eigen huishouden. Daaronder is ook de vraag of de tijd gunstig is voor aankopen van duurzame goederen. De antwoorden op deze drie vragen worden samengevat in de indicator van de koopbereidheid.

Bij de seizoengecorrigeerde cijfers wordt gecorrigeerd voor het feit dat de consument in bepaalde periodes van het jaar doorgaans wat positiever aankijkt tegen de economische situatie in het algemeen. Bovendien wordt er rekening gehouden met seizoengebonden schommelingen in inkomsten en uitgaven in de loop van het jaar, zoals vakantiegeld en decembaeraankopen.

Het Consumenten Conjunctuur Onderzoek wordt vanaf mei 2000 medegefinancierd door de Europese Gemeenschap.

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen ²⁾</i>												
1998	20	19	23	20	25	25	25	24	16	4	4	5
1999	8	6	7	9	11	10	15	16	23	23	20	20
2000	28	24	25	26	25	27	25	26	24	23	17	19
2001	15	11	5	0	3	-4	-2	-5	-5	-10	-11	-7
2002	-1	-4	-9	-14	-17	-21	-24	-27	-31	-33	-32	-30
2003	-34	-36										
<i>Index van het economisch klimaat ²⁾</i>												
1998	24	24	30	24	30	28	28	26	11	-13	-11	-8
1999	-3	-7	-8	-9	-3	-4	6	6	24	24	17	18
2000	33	25	27	30	26	27	25	24	23	21	14	14
2001	10	-1	-13	-26	-20	-29	-28	-35	-33	-41	-45	-36
2002	-18	-20	-24	-33	-31	-39	-44	-48	-52	-56	-54	-51
2003	-58	-62										
<i>Index van de koopbereidheid ²⁾</i>												
1998	17	15	19	18	21	22	22	22	20	15	14	13
1999	15	16	17	20	20	20	21	22	22	22	22	21
2000	24	23	23	24	24	27	25	27	25	24	19	22
2001	19	19	18	17	17	13	15	15	14	12	11	12
2002	10	6	2	-1	-7	-9	-11	-12	-17	-18	-17	-17
2003	-18	-19										

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproef aantal is 1014 in de maand februari 2003. Door omstandigheden omvat het onderzoek over de maand juni 2000, 543 geënquêteerden. Normaal gesproken maken ongeveer 900 personen deel uit van de steekproef. Door de kleinere steekproefomvang zijn de onnauwkeurigheidsmarges bij de uitkomsten iets groter dan gebruikelijk.

²⁾ Voor berekeningswijze van deze index zie de publikatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972–1992 (SDU/uitgeverij, 1994) Met ingang van januari 1994 worden de indexen met terugwerkende kracht gepresenteerd als een saldo met als minimum -100 en als maximum +100.

Nieuw ingeschreven hypotheek op onroerende goederen

(03)

	2002									Trend ¹⁾
	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	
Aantallen										%
Hypotheken op woonhuizen	41 737	45 146	41 612	47 127	39 829	38 426	42 032	41 271	53 392	4
w.v. gegeven door particulieren	41 096	44 511	41 045	46 444	39 333	37 923	41 471	40 852	52 108	4
Landelijke eigendommen	423	502	451	513	380	360	444	424	681	-3
Combinaties woonhuis/bedrijfspan	984	1 093	1 107	1 190	996	937	1 039	1 062	1 643	2
Bedrijfspan	944	958	959	1 088	825	912	953	874	1 445	-10
Voor bouwgrond bestemde percelen	582	562	477	512	392	468	524	452	582	-33
Alle hypotheken te zamen	44 670	48 261	44 606	50 430	42 422	41 103	44 992	44 083	57 743	3
w.v. genomen door										
hypotheekbanken en bouwfondsen	14 461	15 440	13 965	16 099	13 482	13 190	14 662	14 844	19 605	1
verzek., spaarkas., pensioenfds.	5 612	5 741	5 196	5 674	4 622	4 476	4 832	4 858	6 308	-11
banken	19 559	21 343	19 884	21 887	18 716	18 142	19 672	18 424	23 885	-1
andere rechtspers.,partc., buitenl.	5 038	5 737	5 561	6 770	5 602	5 295	5 826	5 957	7 945	90
mln euro										
Hypotheken op woonhuizen	7 033	7 669	7 060	8 316	6 902	6 704	7 281	7 155	9 957	10
w.v. gegeven door particulieren	6 301	7 112	6 629	7 766	6 504	6 300	6 841	6 837	9 230	12
Landelijke eigendommen	290	300	292	347	198	179	319	267	537	-22
Combinaties woonhuis/bedrijfspan	532	593	635	1 134	520	498	545	725	1 734	19
Bedrijfspan	1 434	1 299	1 586	2 972	1 453	1 717	1 179	1 207	3 665	-17
Voor bouwgrond bestemde percelen	259	278	247	315	292	185	326	178	259	-32
Alle hypotheken te zamen	9 549	10 140	9 819	13 084	9 366	9 284	9 650	9 533	16 152	2
w.v. genomen door										
hypotheekbanken en bouwfondsen	3 432	3 467	3 201	3 812	3 021	2 987	3 370	3 320	4 784	5
verzek., spaarkas., pensioenfds.	911	944	881	1 125	946	807	867	881	1 203	-5
banken	4 032	4 382	4 478	6 742	3 756	4 194	4 034	3 877	5 856	5
andere rechtspers.,partc., buitenl.	1 174	1 348	1 259	1 404	1 643	1 297	1 379	1 455	4 308	-7
Gem. hypotheekrente op woninghypotheken ²⁾	5,46	5,54	5,58	5,55	5,43	5,29	5,11	5,04	4,99	-5

Bron: Kadaster.

¹⁾ De procentuele groei van de laatste twaalf maanden t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder.

²⁾ Bij banken, verzekeraars, pensioenfondsen en bouwfondsen, inclusief de woning hypotheek aan bedrijven en aan het buitenland.

Technische toelichting

De maandcijfers van de in- en uitvoer worden twee maal per jaar nader vastgesteld. De eerste keer als het desbetreffende kwartaal afgerond is, de tweede maal als het jaar afgesloten wordt. In onderstaande tabellen zijn de maandcijfers tot en met het derde kwartaal van 2002 gecorrigeerd.

Geregistreerde en bijgeschatte in- en uitvoer, 1996–2002

(05)

	EU registratie		Bijchatting		Totaal	Overige landen registratie		Bijchatting		Totaal	Totaal EU+OV
	waarde	aandeel	waarde	aandeel	waarde	waarde	aandeel	waarde	aandeel	waarde	waarde
	<i>mld euro</i>	%	<i>mld euro</i>	%	<i>mld euro</i>			<i>mld euro</i>	%	<i>mld euro</i>	
Invoer											
1996	74,9	84	14,8	16	89,6	49,4	98	0,9	2	50,3	139,9
1997	81,9	84	16,0	16	97,9	58,1	98	1,4	2	59,5	157,4
1998	85,7	84	15,8	16	101,5	65,5	98	1,5	2	67,0	168,4
1999	86,5	82	18,4	18	104,9	72,3	98	1,5	2	73,8	178,7
2000	95,8	81	22,9	19	118,7	95,3	98	2,1	2	97,3	216,1
2001	95,2	80	24,0	20	119,3	96,3	97	2,7	3	99,1	218,3
2001 januari	8,5	83	1,8	17	10,3	8,8	98	0,2	2	9,0	19,3
februari	8,2	81	1,9	19	10,1	7,6	96	0,3	4	7,9	18,0
maart	9,0	82	2,0	18	11,0	9,1	98	0,2	2	9,2	20,2
april	7,8	81	1,8	19	9,6	8,0	99	0,1	1	8,1	17,7
mei	8,4	81	2,0	19	10,4	8,5	99	0,1	1	8,6	19,1
juni	8,3	80	2,0	20	10,3	8,3	97	0,3	3	8,5	18,9
juli	7,7	81	1,9	19	9,6	8,0	98	0,2	2	8,2	17,8
augustus	6,9	77	2,1	23	8,9	7,5	93	0,6	7	8,1	17,0
september	7,5	78	2,1	22	9,6	7,7	98	0,1	2	7,8	17,4
oktober	8,0	79	2,1	21	10,1	8,1	97	0,3	3	8,4	18,4
november	7,9	79	2,1	21	10,0	8,0	98	0,2	2	8,2	18,1
december	7,0	75	2,3	25	9,3	6,9	96	0,3	4	7,1	16,4
2002 januari	6,7	73	2,5	27	9,2	6,8	93	0,5	7	7,3	16,4
februari	6,7	72	2,6	28	9,3	6,5	95	0,3	5	6,8	16,1
maart	7,0	70	3,0	30	10,0	7,7	96	0,3	4	8,0	18,0
april	7,2	74	2,5	26	9,7	7,5	97	0,2	3	7,8	17,5
mei	7,2	74	2,6	26	9,7	7,2	98	0,2	2	7,4	17,1
juni	6,8	69	3,0	31	9,9	7,0	97	0,2	3	7,2	17,1
juli	7,1	75	2,3	25	9,4	6,8	96	0,3	4	7,1	16,5
augustus	6,4	74	2,3	26	8,7	6,1	90	0,7	10	6,8	15,5
september	6,8	68	3,2	32	10,0	6,9	95	0,4	5	7,3	17,4
oktober	6,4	62	3,9	38	10,4	7,4	91	0,8	9	8,1	18,5
november	5,2	52	4,8	48	10,0	6,8	88	0,9	12	7,7	17,7
december	5,9	60	3,9	40	9,7	5,8	82	1,2	18	7,0	16,8
Uitvoer											
1996	105,7	87	16,1	13	121,8	31,3	98	0,7	2	32,0	153,8
1997	117,0	88	16,6	12	133,6	36,8	97	1,0	3	37,8	171,4
1998	123,9	88	17,4	12	141,2	37,5	95	2,0	5	39,5	180,7
1999	127,8	87	19,6	13	147,5	39,8	97	1,3	3	41,1	188,6
2000	153,2	86	25,8	14	179,0	50,8	96	2,1	4	52,9	231,9
2001	158,7	85	28,6	15	187,3	52,4	97	1,6	3	54,0	241,3
2001 januari	13,9	86	2,3	14	16,1	4,3	97	0,2	3	4,5	20,6
februari	13,4	87	2,1	13	15,5	4,2	97	0,1	3	4,4	19,9
maart	15,4	87	2,3	13	17,7	4,7	97	0,1	3	4,8	22,5
april	12,9	85	2,2	15	15,1	4,2	97	0,1	3	4,3	19,4
mei	13,7	84	2,7	16	16,4	4,5	96	0,2	4	4,6	21,0
juni	14,1	86	2,3	14	16,4	4,5	97	0,1	3	4,6	21,0
juli	12,4	86	2,0	14	14,4	4,3	97	0,1	3	4,5	18,9
augustus	11,6	82	2,5	18	14,2	4,1	96	0,2	4	4,3	18,5
september	13,3	86	2,2	14	15,5	4,0	97	0,1	3	4,2	19,7
oktober	13,3	84	2,6	16	15,9	4,7	98	0,1	2	4,8	20,7
november	13,2	85	2,3	15	15,5	4,6	98	0,1	2	4,8	20,3
december	11,5	79	3,1	21	14,6	4,2	97	0,1	3	4,3	18,9
2002 januari	11,2	76	3,5	24	14,6	3,9	94	0,2	6	4,1	18,7
februari	11,1	78	3,1	22	14,1	4,2	96	0,2	4	4,4	18,5
maart	12,5	78	3,5	22	16,0	4,6	95	0,3	5	4,9	20,9
april	11,3	79	3,0	21	14,3	4,5	96	0,2	4	4,7	18,9
mei	11,7	79	3,1	21	14,8	4,8	97	0,2	3	4,9	19,7
juni	11,2	75	3,7	25	14,9	4,6	94	0,3	6	4,9	19,8
juli	11,1	79	2,9	21	14,0	4,7	96	0,2	4	4,9	18,9
augustus	10,3	77	3,1	23	13,4	4,3	95	0,2	5	4,6	18,0
september	11,2	72	4,4	28	15,7	4,5	95	0,3	5	4,7	20,4
oktober	9,7	62	5,9	38	15,6	4,6	89	0,6	11	5,1	20,8
november	8,0	51	7,7	49	15,7	4,2	82	0,9	18	5,1	20,8
december	10,0	68	4,7	32	14,6	4,0	86	0,7	14	4,7	19,3

De buitenlandse handel van Nederland

(05)

	2001	2002	2002											
		jan.–dec..	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
mln euro														
Invoer	218 330	204 491	16 449	16 094	17 975	17 473	17 119	17 082	16 493	15 523	17 357	18 473	17 685	16 767
Uitvoer	241 339	234 590	18 746	18 462	20 859	18 940	19 698	19 783	18 853	17 958	20 407	20 776	20 815	19 295
Dekkings- percentage	110,5	114,7	114,0	114,7	116,0	108,4	115,1	115,8	114,3	115,7	117,6	112,5	117,7	115,1

Invoer per land

(05)

	Dec. 2002	Dec. 2002 t.o.v. dec. 2001	Jan.- dec. 2002	Jan.–dec. 2002 t.o.v. jan.–dec. 2001
	<i>mln euro</i>	%	<i>mln euro</i>	%
Totaal	16 767	2,3	204 491	–6,3
Europa	10 985	4,2	132 872	–2,7
Europese Unie	9 740	5,0	116 052	–2,7
Frankrijk	952	–6,6	12 150	–3,7
België	1 941	20,1	22 178	9,9
Luxemburg	38	25,0	495	2,5
Duitsland	3 261	6,7	39 900	–0,9
Italië	536	7,6	6 233	1,0
Verenigd Koninkrijk	1 392	–6,5	16 279	–16,3
Ierland	298	3,5	3 440	–9,7
Denemarken	158	–14,3	2 140	–0,4
Griekenland	35	53,0	358	8,8
Portugal	101	1,8	1 073	–6,3
Spanje	388	–1,7	4 226	–10,9
Zweden	341	8,3	4 051	–7,5
Finland	174	22,2	2 062	3,0
Oostenrijk	120	4,1	1 429	–6,3
Noorwegen	298	–12,8	3 709	–17,6
Zwitserland	186	4,0	2 384	0,2
Turkije	83	18,2	1 176	10,1
overig West-Europa	34	–27,6	509	–25,4
Polen	134	18,2	1 577	1,8
Tsjechië	63	–24,0	832	–10,6
Hongarije	101	–16,2	1 319	4,3
Rusland	232	4,5	3 714	7,2
overig Oost-Europa	115	19,4	1 602	7,4
Afrika	367	–9,5	4 615	–16,5
Amerika	1 817	–9,0	25 086	–13,0
Verenigde Staten	1 320	–13,3	17 848	–17,1
Canada	66	16,0	829	–4,4
overig Noord-Amerika	0	–75,2	0	–85,8
Brazilië	158	0,7	2 193	–14,6
Argentinië	49	–6,3	812	28,6
overig Midden- en Zuid-Amerika	224	6,9	3 403	4,9
Azië	3 538	5,6	41 094	–11,2
Israël	72	10,2	863	4,3
overig Nabije- en Midden-Oosten	25	50,4	304	152,4
Iran (Islamitische Republiek)	60	209,7	284	17,5
Saoedi-Arabië	119	32,7	1 514	–34,8
Koeweit	86	14,3	819	–29,9
overig Arabische Golf Staten	109	24,3	757	–26,0
India	70	14,2	883	0,1
Thailand	118	–18,7	1 498	–21,8
Indonesië	107	0,1	1 389	–11,6
Maleisië	346	24,6	3 725	0,8
Singapore	250	–22,6	3 308	–2,3
China (Volksrepubliek)	767	15,1	8 766	–0,9
Zuid-Korea	161	4,5	1 847	–14,0
Japan	479	–10,6	6 549	–24,7
Taiwan	325	–21,0	3 542	–24,7
Hongkong	96	–0,6	1 258	–12,6
overig Azië	348	60,0	3 788	15,8
Australië, Oceanië en overige gebieden	58	–30,0	786	–23,8
Overige	1		37	

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

	Dec. 2002	Dec. 2002 t.o.v. dec. 2001	Jan.- dec. 2002	Jan.-dec. 2002 t.o.v. jan.-dec. 2001
	<i>mln euro</i>	<i>%</i>	<i>mln euro</i>	<i>%</i>
Totaal	19 295	2,0	234 590	-2,8
Europa	16 192	1,0	197 167	-3,9
Europese Unie	14 635	0,1	177 733	-5,1
Frankrijk	2 012	2,3	23 435	-6,0
België	2 416	6,4	27 943	-2,0
Luxemburg	62	-6,0	736	-1,6
Duitsland	4 617	-2,9	57 475	-6,8
Italië	1 207	6,2	14 329	-5,0
Verenigd Koninkrijk	2 023	0,4	25 516	-5,1
Ierland	223	28,0	2 407	3,8
Denemarken	274	1,8	3 388	-1,2
Griekenland	170	-2,1	2 056	0,5
Portugal	148	-3,5	1 783	-8,7
Spanje	692	-1,5	8 229	-2,9
Zweden	329	-14,7	4 489	-9,4
Finland	186	0,4	2 476	4,0
Oostenrijk	271	-24,8	3 423	-10,6
Noorwegen	161	-33,1	1 974	5,1
Zwitserland	284	9,3	3 928	0,4
Turkije	158	41,3	1 667	19,8
overig West-Europa	105	10,6	1 376	9,0
Polen	206	9,8	2 739	5,9
Tsjechië	122	40,5	1 510	16,6
Hongarije	104	8,4	1 327	12,6
Rusland	204	18,4	2 453	15,1
overig Oost-Europa	214	31,0	2 459	15,7
Afrika	348	8,7	4 024	2,9
Amerika	1 229	6,4	15 477	5,4
Verenigde Staten	949	22,7	11 423	8,2
Canada	71	-6,2	933	-5,6
overig Noord-Amerika	0	200,0	1	43,3
Brazilië	51	-10,4	733	-8,5
Argentinië	8	-26,5	92	-53,2
overig Midden- en Zuid-Amerika	150	-37,0	2 294	7,4
Azië	1 384	10,4	15 826	1,9
Israël	79	-15,1	983	-3,3
overig Nabije- en Midden-Oosten	52	4,0	566	11,5
Iran (Islamitische Republiek)	34	41,8	319	18,3
Saoedi-Arabië	83	24,4	901	9,8
Koeweit	20	-3,3	190	15,9
overig Arabische Golf Staten	121	17,4	1 402	2,0
India	49	1,8	519	-3,4
Thailand	45	2,3	533	-10,5
Indonesië	35	22,5	371	6,9
Maleisië	37	27,7	455	-4,3
Singapore	103	32,8	1 295	18,6
China (Volksrepubliek)	166	75,0	1 497	22,8
Zuid-Korea	141	28,1	1 249	13,6
Japan	201	4,1	2 350	-6,8
Taiwan	84	-46,5	1 517	-12,1
Hongkong	77	18,2	988	-2,0
overig Azië	56	18,5	691	-8,4
Australië, Oceanië en overige gebieden	83	26,7	914	2,5
Overige	60		1 182	

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification		Dec. 2002	Dec. 2002 t.o.v. dec. 2001	Jan.–dec.. 2002	Jan.–dec.. 2002 t.o.v. jan.–dec.. 2001
		<i>mln euro</i>	%	<i>mln euro</i>	%
Totaal		16 767	2,3	204 491	-6,3
00	Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	44	46,3	373	-9,8
01	Vlees en vleesproducten	193	4,1	2 109	-4,3
02	Zuivelproducten en eieren	222	-1,6	2 494	-4,3
03	Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	100	-12,9	1 250	-10,5
04	Granen en graanproducten	179	1,0	2 075	2,7
05	Groenten en fruit	379	-11,0	4 610	-5,1
06	Suiker en suikerwerken, honing	39	22,6	476	4,9
07	Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	180	1,4	2 098	8,7
08	Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	126	-14,4	1 547	-0,5
09	Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	76	15,7	878	8,1
11	Dranken	147	7,2	1 561	8,1
12	Tabak en tabaksfabrikaten	67	-17,1	1 028	-11,4
21	Ongelooide huiden en vellen	13	9,0	152	-4,3
22	Oliehoudende zaden en vruchten	129	-21,5	1 562	-15,9
23	Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	25	34,8	330	3,9
24	Kurk en hout	82	9,4	1 101	-4,9
25	Papierstof en papierafval	58	8,0	747	-0,9
26	Textielvezels, textielafval en lompen	17	-23,4	230	-7,2
27	Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	65	-12,4	846	-4,8
28	Metaalertsen en metaalafval	110	-19,3	1 309	-12,2
29	Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	158	11,4	1 606	1,5
32	Steenkool, cokes en briketten	57	-51,3	944	-37,4
33	Ruwe aardolie en aardolieproducten	1 386	18,4	16 228	-7,9
34	Aardgas en industriegas	271	29,0	2 556	-2,8
35	Elektrische energie	43	-20,0	433	4,8
41	Dierlijke oliën en vetten	9	16,3	87	-7,5
42	Plantaardige vette oliën	87	25,4	1 120	36,0
43	Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	22	13,6	254	-3,5
51	Organische chemische producten	504	0,7	6 102	-10,9
52	Anorganische chemische producten	97	4,4	1 453	2,8
53	Kleur-, looi- en verfstoffen	86	-2,6	1 169	-0,1
54	Medicinale en farmaceutische producten	541	8,2	6 781	13,9
55	Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigingsmiddelen	149	12,8	1 833	2,6
56	Kunstmatige meststoffen	17	-16,8	292	5,8
57	Kunststof in primaire vormen	227	20,1	2 924	-2,4
58	Werken van kunststof n.a.g.	167	32,7	1 846	2,9
59	Andere chemische producten, n.a.g.	175	-5,4	2 490	-2,1
61	Leder en–waren, bereide peltierijen	25	26,0	282	8,4
62	Rubberwaren, n.a.g.	134	18,1	1 725	-0,3
63	Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	86	1,8	1 208	-8,1
64	Papier, karton en artikelen	351	6,3	4 604	-2,7
65	Garens, weefsels e.d.	243	0,2	3 165	-6,1
66	Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	176	8,5	2 329	-4,0
67	IJzer en staal	287	1,4	4 190	-2,9
68	Non-ferrometalen	208	-1,9	3 215	-6,9
69	Metaalwaren, n.a.g.	319	-4,8	4 397	-10,2
71	Generatoren en motoren	204	-16,7	2 769	-13,1
72	Gespecialiseerde machines	316	-4,4	3 640	1,9
73	Machines voor metaalbewerking	53	-0,9	523	-28,4
74	Diverse machines, n.a.g.	495	3,1	6 249	-4,2
75	Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 024	-4,6	22 360	-13,9
76	Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van beeld en geluid	717	-9,9	8 347	-27,8
77	Elektrische apparaten, n.a.g.	1 474	21,7	17 161	1,6
78	Voertuigen voor wegvervoer	1 195	4,7	14 408	-4,2
79	Ander vervoermaterieel	86	18,4	1 381	-18,8
81	Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtings-toestellen n.a.g.	75	7,2	951	-3,6
82	Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	219	-1,3	2 740	-6,6
83	Reisartikelen, handtassen e.d.	23	1,3	341	-5,5
84	Kleding en toebehoren	415	6,2	5 978	-5,8
85	Schoeisel	117	12,9	1 824	-0,5
87	Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	401	-4,9	4 782	-2,2
88	Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	169	1,3	2 129	-6,3
89	Diverse fabrikaten, n.a.g.	678	-8,4	8 606	-7,4
93	Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen en goederen n.a.g.	6	3,9	73	-9,3
96	Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	0	-45,5	3	1,9
97	Niet-monetair goud	19	-10,2	217	-6,6

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification		Dec. 2002	Dec. 2002 t.o.v. dec. 2001	Jan.–dec.. 2002	Jan.–dec.. 2002 t.o.v. jan.–dec.. 2001
		mln euro	%	mln euro	%
Totaal		19 295	2,0	234 590	–2,8
00	Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	78	–6,3	868	–10,1
01	Vlees en vleesproducten	415	6,9	5 096	–1,0
02	Zuivelproducten en eieren	391	0,6	4 589	–7,0
03	Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	204	16,9	1 935	–1,5
04	Granen en graanproducten	95	–4,2	1 317	2,3
05	Groenten en fruit	581	1,1	7 873	3,1
06	Suiker en suikerwerken, honing	56	–7,6	822	3,5
07	Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	183	24,3	2 352	10,6
08	Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	192	–7,4	2 378	4,0
09	Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	181	6,1	2 325	8,7
11	Dranken	158	18,3	2 466	12,0
12	Tabak en tabaksfabrikaten	248	13,4	3 555	8,6
21	Ongelooide huiden en vellen	31	4,0	278	–6,9
22	Oliehoudende zaden en vruchten	44	–2,4	496	5,2
23	Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	33	19,7	503	6,7
24	Kurk en hout	23	13,7	340	–0,2
25	Papierstof en papierafval	37	37,5	426	7,9
26	Textielvezels, textielafval en lompen	19	24,7	256	12,2
27	Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	58	–2,4	785	3,6
28	Metaalerts en metaalafval	132	55,5	1 591	14,2
29	Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	647	10,3	7 670	5,7
32	Steenkool, cokes en briketten	35	–20,1	498	–38,7
33	Ruwe aardolie en aardolieproducten	950	4,0	12 007	–16,6
34	Aardgas en industriegas	757	1,1	6 042	–12,0
35	Elektrische energie	26	8,6	188	25,9
41	Dierlijke oliën en vetten	7	15,9	86	19,5
42	Plantaardige vette oliën	77	–0,8	1 082	13,8
43	Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	32	–0,4	431	5,7
51	Organische chemische producten	770	16,4	10 170	2,7
52	Anorganische chemische producten	149	–22,0	1 849	–2,8
53	Kleur-, lool- en verfstoffen	147	20,8	2 087	4,9
54	Medicinale en farmaceutische producten	560	2,4	7 339	10,5
55	Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigingsmiddelen	161	12,7	2 218	17,1
56	Kunstmatige meststoffen	50	–15,1	773	–6,0
57	Kunststof in primaire vormen	553	8,4	7 539	–1,0
58	Werken van kunststof n.a.g.	151	14,7	2 145	4,0
59	Andere chemische producten, n.a.g.	315	2,2	4 229	3,5
61	Leder en–waren, bereide pelerijen	24	37,5	281	8,3
62	Rubberwaren, n.a.g.	95	12,5	1 413	3,8
63	Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	33	–3,4	461	–12,8
64	Papier, karton en artikelen	348	20,8	4 498	3,3
65	Garens, weefsels e.d.	320	1,5	4 588	3,9
66	Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	130	10,1	1 713	–2,3
67	IJzer en staal	302	13,4	4 167	7,4
68	Non-ferrometalen	213	2,0	2 913	–4,5
69	Metaalwaren, n.a.g.	291	4,0	3 910	–11,1
71	Generatoren en motoren	189	14,2	2 551	–4,5
72	Gespecialiseerde machines	455	–13,7	5 001	2,3
73	Machines voor metaalbewerking	52	–4,4	573	–19,7
74	Diverse machines, n.a.g.	594	13,6	6 526	4,9
75	Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 288	–7,1	25 756	–10,9
76	Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van beeld en geluid	541	–30,1	6 579	–31,2
77	Elektrische apparaten, n.a.g.	1 428	3,6	17 281	–0,4
78	Voertuigen voor wegvervoer	819	0,5	10 909	–0,8
79	Ander vervoermaterieel	268	–11,3	1 676	–8,7
81	Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtings-toestellen n.a.g.	66	9,7	825	–9,8
82	Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	103	17,7	1 196	–1,8
83	Reisartikelen, handtassen e.d.	16	26,3	241	1,8
84	Kleding en toebehoren	222	10,4	3 720	3,1
85	Schoeisel	81	19,9	1 085	–13,3
87	Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	551	16,8	5 735	12,7
88	Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	453	25,7	4 402	15,1
89	Diverse fabrikaten, n.a.g.	815	–11,9	9 246	–11,3
93	Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen en goederen n.a.g.	36	28,9	489	12,4
96	Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	0	–86,5	4	–9,0
97	Niet-monetair goud	18	–20,5	244	3,1

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

Gematigde consumptiegroei in 2002

De volumegroei van de binnenlandse consumptieve bestedingen door huishoudens in 2002 is 1,0 procent. Dit is gelijk aan de bescheiden toename in 2001. Aan voedings- en genotmiddelen is 0,8 procent meer geconsumeerd. De bestedingen aan duurzame goederen zijn in 2002 weer toegenomen, na een lichte volumedaling in 2001. Het volume is 1,5 procent groter dan een jaar eerder. Tegenover de duidelijk positieve ontwikkeling van de bestedingen aan vervoermiddelen (11,5 procent) en elektronica (5,5 procent) staat echter een aanzienlijke afname bij veel andere assortimentsgroepen. Zo is aan woninginrichting, lederwaren en schoenen, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, bijna 5 procent minder uitgegeven. De bestedingen aan kleding zijn in 2002 vrijwel gelijk aan die in 2001. Hoewel de volumegroei van de totale bestedingen aan duurzame goederen zich in 2002 hersteld heeft, is deze in historisch perspectief niet uitbundig. In de tweede helft van de jaren negentig bedroeg de groei jaarlijks nog 5 à 10 procent. De bestedingen aan diensten zijn in 2002, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, 0,8 procent hoger dan een jaar eerder. Hier loopt het groeicijfer voor het derde achtereenvolgende jaar terug. Vooral het afzakken van de hoge volumegroei bij de bestedingen aan vervoer en communicatie speelt hierbij een rol. Toch doet ook in 2002 de sterkste stijging zich nog voor bij deze post. Bij de horeca en aan financiële en zakelijke diensten is daarentegen minder besteed dan een jaar eerder.

Koopbereidheid is laag

Het beeld van dalende consumptie bij onder andere een aantal duurzame goederen en de horeca past bij de afnemende koopbereidheid zoals die naar voren komt uit het Consumenten-ConjunctuurOnderzoek. Duurzame goederen staan bovenaan de lijst bij de vraag waarop consumenten het eerst bezuinigen bij een daling van hun netto inkomen. Van de consumenten geeft 9 procent aan te willen bezuinigen op kleding en schoeisel, 10 procent noemt de auto en 22 procent kiest voor andere duurzame goederen. Aan vakantie en uitgaan zegt 19 procent minder te zullen uitgeven en aan voeding 7 procent.

Incidentele factoren stimuleren consumptie eind 2002

In december 2002 is 5,8 procent meer besteed aan duurzame goederen dan een jaar eerder. Zo'n hoge volumegroei op maandbasis is na december 2000 niet meer gemeten. Vooral bij de bestedingen aan vervoermiddelen is de volumetoename uitzonderlijk hoog

geweest. Vooruitlopend op de afschaffing van de premies op schone en zuinige auto's per 1 januari 2003 kochten veel consumenten aan het eind van 2002 nog een nieuwe auto. In december 2002 zijn het dus incidentele factoren geweest die de consumptie van duurzame goederen stimuleerden.

Technische toelichting

Het Statisch Bulletin bevat vanaf november 2002 maandcijfers met betrekking tot de ontwikkeling van de Consumptie door huishoudens. Eerder werd de ontwikkeling van de Werkelijke individuele consumptie beschreven. De uitkomsten van die reeks vindt u samen met de Consumptie door huishoudens in de CBS-databank Statline. Het verschil tussen beide reeksen wordt gevormd door de overheidsuitgaven waar individuele huishoudens wel van profiteren maar niet rechtstreeks zelf voor betalen, zoals kosten voor medische zorg en onderwijs. Deze bestedingen zijn niet inbegrepen in de consumptie door huishoudens maar maken wel deel uit van het ruimere, meer welvaartgerichte begrip werkelijke individuele consumptie.

De Consumptie door huishoudens omvat naast alle bestedingen aan goederen en diensten waarvoor huishoudens zelf betalen ook een relatief klein bedrag aan consumptie van Instellingen Zonder Winstoogmerk, werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh). Hieronder vallen bijvoorbeeld sportverenigingen, vakbonden en organisaties op religieuze grondslag. Zij financieren hun activiteiten hoofdzakelijk uit contributies van leden en donaties van sympathisanten.

Het gaat bij de binnenlandse consumptie om de uitgaven op Nederlands grondgebied: dus ook de uitgaven van buitenlandse ingezetenen in Nederland. De uitgaven van Nederlandse ingezetenen in het buitenland zijn niet in dit cijfer opgenomen. De 'nationale consumptie' bevat in tegenstelling tot de 'binnenlandse consumptie' wel de bestedingen van Nederlandse ingezetenen in het buitenland, maar niet de uitgaven van buitenlandse ingezetenen in Nederland.

De groeicijfers zijn steeds gebaseerd op een vergelijking met de overeenkomstige periode een jaar eerder. De volumemutaties zijn voor prijsveranderingen gecorrigeerd. Voor het berekenen van de prijsontwikkeling is gebruik gemaakt van het basismateriaal van de consumentenprijsindex (CPI) van het CBS. Weersomstandigheden en de samenstelling van de koopdagen kunnen van invloed zijn op de uitkomsten van de maandcijfers.

Zo wordt op een vrijdag of zaterdag meer uitgegeven dan op een maandag of dinsdag. Voor deze effecten is niet gecorrigeerd. Deze macro-economische consumptiecijfers sluiten aan bij de uitkomsten van de Nationale rekeningen 2001 en de bijbehorende reguliere Kwartaalrekeningen.

Consumptieve bestedingen door huishoudens incl instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ^{1,2)}, volumemutaties (05)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar												
	2000	2001	2002				2002						
			1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan-dec.
Voedings- en genotmiddelen	1,3	-0,1	0,6	1,0	2,0	-0,3	3,4	3,5	-0,8	2,9	0,2	-3,2	0,8
Voedingsmiddelen	1,6	-0,3	0,1	1,2	2,7	-0,1	4,6	3,7	-0,4	3,1	0,0	-3,1	0,9
Aardappelen, groenten en fruit	2,6	-0,2	-1,5	-0,1	1,9	-0,3	3,6	3,8	-2,1	1,3	-0,3	-1,8	0,0
Vlees en vleeswaren	0,8	-1,2	2,7	2,6	3,9	1,7	6,5	4,1	1,2	6,7	1,0	-2,1	2,7
Vis	3,9	-1,9	-3,5	-0,4	-0,5	-0,2	2,7	1,9	-5,4	2,0	1,0	-2,7	-1,0
Zuivelproducten	0,0	-2,2	-3,3	-0,4	2,3	-3,3	4,8	3,2	-0,8	-0,8	-0,4	-8,2	-1,2
Brood, beschuit en broodproducten	2,6	1,8	0,9	1,0	1,5	0,6	1,8	2,7	0,1	4,7	-0,3	-1,8	1,0
Overige voedingsmiddelen	2,3	1,6	1,8	2,9	3,3	0,1	5,0	4,7	0,4	3,1	-0,7	-1,8	2,0
Genotmiddelen	0,9	0,2	1,3	0,7	1,0	-0,4	1,3	3,1	-1,5	2,4	0,4	-3,4	0,6
Consumptie-ijs	-0,4	3,6	2,3	2,1	-0,2	-1,6	0,2	0,4	-1,9	2,6	-1,4	-3,9	0,6
Zoetwaren	2,1	-2,0	-0,7	0,3	0,6	-1,0	1,3	3,6	-2,7	2,6	-0,3	-5,4	-0,3
Dranken	1,1	0,5	2,5	0,2	0,8	-0,2	1,0	2,9	-1,5	2,9	-0,2	-2,3	0,7
Tabak	-0,3	1,0	1,3	1,5	1,8	-0,2	1,9	3,7	-0,5	1,7	2,0	-4,1	1,1
Duurzame consumptiegoederen	5,8	-0,7	1,9	0,3	0,8	2,8	2,2	1,0	-0,9	4,0	-1,2	5,8	1,5
Kleding en textiel	4,1	2,6	-0,9	-0,6	-1,7	3,3	2,7	2,0	-8,6	10,6	-1,9	1,5	0,1
Lederwaren en schoeisel	5,2	0,7	-4,5	-6,6	-5,8	-1,9	-2,9	-3,4	-10,2	3,1	-6,6	-2,9	-4,8
Woninginrichting	5,8	0,2	-2,1	-4,1	-4,6	-9,7	-1,2	-5,1	-7,6	-9,9	-10,7	-8,5	-5,3
Huishoudelijke apparaten	17,0	2,9	2,6	4,7	8,3	6,0	10,3	7,7	7,0	7,7	5,7	5,0	5,5
Huishoudelijke artikelen	-0,4	-0,1	-2,0	-3,6	-3,6	-4,7	-6,2	0,7	-5,4	-1,8	-2,7	-8,2	-3,6
Voertuigen	1,5	-8,2	12,4	8,0	6,4	19,3	2,9	4,1	13,2	8,2	7,9	86,9	11,5
Overige duurzame goederen	8,2	0,9	-0,9	-3,2	0,2	-2,3	1,7	-1,5	0,4	2,1	-4,8	-3,8	-1,6
Overige goederen	1,2	1,8	1,0	2,1	0,9	1,4	2,8	0,5	-0,6	3,5	1,7	-0,8	1,4
Motorbrandstoffen	-1,1	0,9	5,0	3,2	-1,8	-3,8	-2,2	-1,7	-1,5	-5,1	.	.	0,6
Energie	0,9	2,7	-2,9	-2,0	0,0	4,2	2,3	-0,2	-2,2	10,6	2,3	1,7	-0,1
Overige goederen	2,5	1,7	2,6	3,7	2,6	2,2	5,6	1,8	0,6	3,8	4,0	-2,4	2,8
Totaal goederen	3,3	0,1	1,3	1,0	1,2	1,6	2,7	1,6	-0,8	3,6	0,0	1,2	1,3
Diensten	3,9	2,0	1,3	0,5	0,6	0,7	0,7	0,5	0,6	0,7	0,8	0,6	0,8
Huisvesting	1,9	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,6	1,7
Horecadiensten	2,9	-1,6	-2,7	-3,4	-2,9	-4,4	-3,5	-2,8	-2,4	.	.	.	-3,4
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	4,0	2,7	1,8	1,9	0,7	0,9	.	.	.	.	.	.	1,3
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	14,3	7,1	4,2	2,0	2,2	4,2	.	.	.	.	.	.	3,1
Medische diensten en welzijnszorg	-1,2	1,5	3,7	2,2	2,5	2,5	.	.	.	.	.	.	2,7
Financiële en zakelijke diensten	3,9	0,5	0,0	-0,3	-0,9	-1,0	.	.	.	.	.	.	-0,5
Overige diensten	3,4	2,5	0,4	-0,6	0,0	-0,1	.	.	.	.	.	.	-0,1
Consumptie door huishoudens inc IZWh (binnenlands)	3,6	1,0	1,3	0,7	0,9	1,1	1,7	1,1	-0,1	2,2	0,4	0,9	1,0
Consumptie door niet-ingezetenen huishoudens in Nederland	4,3	-7,1	-0,2	2,2	5,3	6,0	.	.	.	.	.	.	3,4
Consumptie door Ned. gezinshuishoudingen in het buitenland	4,7	0,2	1,0	-2,1	4,8	3,6	.	.	.	.	.	.	1,6
Consumptie door huishoudens inc IZWh (nationaal)	3,6	1,2	1,3	0,6	0,9	1,1	1,7	1,1	-0,1	2,2	0,1	1,0	1,0

1) De maand- en kwartaalcijfers sluiten aan bij de uitkomsten van de Nationale rekeningen 2001 en de Kwartaalrekeningen.

2) Voorheen werd de Werkelijke individuele consumptie in het Statistisch Bulletin opgenomen. Deze cijfers worden voortaan uitsluitend elektronisch gepubliceerd.

Consumptieve bestedingen door huishoudens incl instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ^{1,2)}, waardemutaties (05)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar												
	2000	2001	2002				2002						
			1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan-dec.
Voedings- en genotmiddelen	3,1	6,5	6,8	4,6	5,9	2,5	7,4	7,1	3,0	5,6	2,9	-0,3	4,9
Voedingsmiddelen	3,1	7,1	7,9	4,5	6,1	2,0	8,1	7,0	3,2	5,2	2,0	-0,7	5,0
Aardappelen, groenten en fruit	2,0	9,8	17,8	3,9	6,8	0,0	8,5	7,9	3,9	1,6	-0,4	-1,2	6,8
Vlees en vleeswaren	3,3	7,3	7,9	2,3	4,5	2,5	6,8	4,3	2,4	7,0	1,8	-0,7	4,3
Vis	9,5	8,9	5,3	4,7	5,5	5,3	8,4	8,2	0,5	8,1	6,1	2,6	5,2
Zuivelproducten	1,5	4,8	3,8	5,8	7,2	0,5	10,2	8,1	3,5	3,3	3,3	-4,7	4,3
Brood, beschuit en broodproducten	4,2	5,6	3,9	4,1	5,0	4,0	5,2	6,4	3,3	8,0	3,1	1,5	4,2
Overige voedingsmiddelen	3,6	7,0	5,7	6,6	6,9	3,0	8,7	8,1	3,9	6,2	2,0	1,1	5,5
Genotmiddelen	3,0	5,6	4,9	4,7	5,5	3,4	6,4	7,4	2,6	6,2	4,3	0,3	4,6
Consumptie-ijs	0,7	6,9	5,1	4,2	4,9	2,4	5,6	5,0	4,0	6,7	1,5	0,6	4,1
Zoetwaren	3,0	2,5	2,8	3,2	4,0	2,8	4,5	6,9	0,9	6,6	3,9	-2,1	3,2
Dranken	2,7	5,0	4,8	4,3	5,5	4,1	5,9	7,2	3,2	6,9	4,2	2,1	4,6
Tabak	3,9	8,4	6,6	6,5	6,8	2,8	8,6	8,5	3,0	4,9	5,1	-1,2	5,6
Duurzame consumptiegoederen	6,3	2,1	4,7	2,5	2,6	3,6	4,1	3,1	0,6	5,4	-0,3	5,8	3,3
Kleding en textiel	4,0	4,7	3,7	2,4	1,3	3,8	5,8	6,5	-5,8	12,4	-1,2	0,3	2,8
Lederwaren en schoeisel	7,5	7,1	3,7	-1,1	-2,5	1,1	1,6	0,1	-7,4	6,9	-3,3	-0,8	0,1
Woninginrichting	7,7	5,1	1,4	-0,2	-1,3	-6,5	2,1	-1,8	-4,4	-6,6	-7,5	-5,3	-1,8
Huishoudelijke apparaten	16,5	3,6	1,7	3,0	4,9	1,3	7,7	4,8	2,3	3,6	1,3	-0,2	2,7
Huishoudelijke artikelen	2,2	5,0	2,3	0,2	0,3	-0,7	-2,5	5,0	-1,7	2,1	1,6	-4,2	0,5
Voertuigen	2,6	-6,4	13,6	9,4	8,1	20,6	4,3	5,8	15,3	9,4	9,1	87,5	12,9
Overige duurzame goederen	7,4	3,9	1,3	-1,3	1,8	-1,6	3,6	0,1	1,8	3,1	-4,0	-3,5	0,0
Overige goederen	9,7	7,6	3,2	4,1	3,5	5,9	5,5	3,0	2,0	7,8	5,8	4,2	4,2
Motorbrandstoffen	15,9	-0,1	0,5	-1,6	-1,9	0,8	-3,0	-1,5	-1,2	-1,0	.	.	-0,6
Energie	13,3	15,9	1,8	3,7	3,7	9,8	6,3	3,5	1,3	16,2	7,8	7,3	4,9
Overige goederen	4,6	6,8	6,1	7,4	5,9	5,5	9,3	4,8	3,9	7,3	7,5	0,6	6,3
Totaal goederen	6,3	4,9	4,8	3,5	3,8	3,9	5,4	4,3	1,6	6,1	2,3	3,4	4,0
Diensten	7,9	6,7	5,6	4,8	4,8	5,6	4,9	4,7	4,8	5,7	5,7	5,5	5,2
Huisvesting	5,0	4,5	4,8	4,7	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,8	4,8
Horecadiensten	6,7	5,2	4,8	3,8	3,9	1,7	3,3	4,2	4,3	.	.	.	3,6
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	7,4	7,2	6,5	6,6	4,7	6,2	.	.	.	.	.	.	6,0
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	13,5	9,0	6,4	3,1	3,6	8,5	.	.	.	.	.	.	5,3
Medische diensten en welzijnszorg	4,8	9,3	12,1	10,2	9,9	9,6	.	.	.	.	.	.	10,5
Financiële en zakelijke diensten	13,1	7,3	3,9	4,7	4,0	5,5	.	.	.	.	.	.	4,5
Overige diensten	7,6	8,0	4,6	3,5	4,2	5,2	.	.	.	.	.	.	4,4
Consumptie door huishoudens inc IZWh (binnenlands)	7,1	5,7	5,2	4,2	4,3	4,8	5,1	4,5	3,2	5,9	4,0	4,4	4,6
Consumptie door niet-ingezetenen huishoudens in Nederland	7,6	-2,0	5,9	7,6	11,0	11,4	.	.	.	.	.	.	9,2
Consumptie door Ned. gezinshuishoudingen in het buitenland	9,9	3,6	3,6	0,9	7,8	8,2	.	.	.	.	.	.	4,9
Consumptie door huishoudens inc IZWh (nationaal)	7,2	5,9	5,1	3,9	4,2	4,7	5,1	4,4	3,2	5,9	3,7	4,5	4,5

¹⁾ De maand- en kwartaalcijfers sluiten aan bij de uitkomsten van de Nationale rekeningen 2001 en de Kwartaalrekeningen.

²⁾ Voorheen werd de Werkelijke individuele consumptie in het Statistisch Bulletin opgenomen. Deze cijfers worden voortaan uitsluitend elektronisch gepubliceerd.

Gemiddeld rendement van obligatieleningen, obligatie- en aandelenindexcijfers

(8)

	Gemiddelden					Week 9 per dag				
	2003					24-2	25-2	26-2	27-2	28-2
	jan.	febr.	week 7	week 8	week 9					
Gemiddeld effectief rendement										
	%									
Staatsleningen, algemeen	3,85	3,67	3,68	3,65	3,60	3,58	3,58	3,59	3,64	3,61
w.v. met gemiddeld resterende looptijd van										
3-<5 jaar	3,22	3,04	3,01	3,05	2,94	2,93	2,91	2,94	2,96	2,97
5-<8 jaar	3,75	3,49	3,51	3,46	3,40	3,40	3,39	3,38	3,44	3,40
3-<8 jaar	3,53	3,31	3,31	3,29	3,22	3,21	3,20	3,20	3,25	3,23
Vijf langstlopende staatsleningen	4,35	4,21	4,22	4,18	4,16	4,14	4,15	4,15	4,20	4,16
Nieuwste 10-jarige staatslening	4,23	4,05	4,07	4,03	4,00	3,98	3,96	3,98	4,05	4,01
CBS-koersindex voor staatsobligaties										
	<i>ultimo 1983=100</i>									
Gemiddeld resterende looptijd										
3-< 5 jaar	120,8	121,6	121,7	121,5	122,0	122,1	122,1	122,0	121,9	121,9
5-< 8 jaar	131,0	132,9	132,8	133,1	133,6	133,6	133,7	133,8	133,3	133,6
8-<10 jaar	135,9	138,2	138,0	138,5	138,9	139,1	139,1	139,0	138,5	138,9
	<i>ultimo 1993=100</i>									
CBS-index voor converteerbare obligaties	257,3	254,3	259,1	262,8	240,7	244,3	242,3	236,1	238,0	242,8
CBS-herbeleggingsindex voor obligaties										
	<i>ultimo 1983=100</i>									
Staatsleningen	412,7	417,6	417,1	418,2	419,2	419,5	419,4	419,5	418,5	419,3
Financiële instellingen										
gewone obligaties	394,2	398,7	398,2	399,3	400,5	400,4	400,8	400,6	400,4	400,2
achtergestelde obligaties	489,6	495,7	495,1	497,2	497,5	499,2	498,6	497,3	495,8	496,5
Algemeen	412,0	416,7	416,2	417,4	418,1	418,4	418,4	418,2	417,4	418,0
	<i>jaar</i>									
<i>Duration van staatsleningen met een vaste looptijd</i>	4,65	4,82	4,67	4,97	4,96	4,97	4,96	4,96	4,94	4,95
CBS-koersindex voor aandelen										
	<i>ultimo 1983=100</i>									
<i>Officiële Markt</i>										
Algemeen	452,4	402,1	401,2	411,6	381,0	390,8	376,9	371,5	377,8	387,8
Algemeen excl. Kon. Olie	430,6	380,0	380,3	392,0	354,8	364,7	349,9	344,9	351,8	362,6
Internationals	520,1	470,9	463,1	474,6	466,5	473,8	462,8	459,7	464,4	471,5
Lokale fondsen	425,8	373,4	376,4	386,5	341,7	353,2	337,2	330,3	337,7	349,9
Financiële instellingen	484,6	428,6	426,2	453,7	395,9	415,9	393,1	377,3	384,9	408,2
Niet-financiële instellingen	414,0	360,2	367,6	365,3	326,9	332,9	320,8	320,1	327,9	332,5
	<i>ultimo 1993=100</i>									
<i>CBS/MoneyView-index voor beleggingsfondsen</i>										
Algemeen	117,8	112,6	112,1	113,4	111,5	112,7	111,0	110,9	111,0	111,8
aandelenfondsen	130,5	119,8	119,1	121,3	117,4	119,8	116,4	116,3	116,5	118,2
obligatiefondsen	133,5	134,5	134,3	134,7	134,9	134,9	135,1	134,9	134,9	134,9
geldmarktfondsen	119,4	119,6	119,5	119,6	119,8	119,8	119,7	119,6	119,9	119,9
<i>CBS/NIB-index voor niet AEX-aandelen</i>	200,9	185,0	184,9	186,5	178,2	183,3	178,8	175,5	175,4	177,8
<i>CBS MIT-index</i>	204,9	187,4	185,2	191,5	182,4	185,2	178,3	179,9	182,3	186,1
<i>CBS MIT Small-index</i>	164,2	147,5	145,8	151,7	142,0	147,4	141,3	139,1	140,6	141,6
<i>CBS/SBV Vastgoedindex algemeen</i>	89,9	88,2	88,5	87,9	87,6	88,0	87,8	87,3	87,0	88,1
CBS-herbeleggingsindex voor aandelen										
	<i>ultimo 1983=100</i>									
<i>Officiële Markt</i>										
Algemeen	896,9	797,4	795,5	816,1	755,4	774,8	747,3	736,6	749,1	769,0
Algemeen excl. Kon. Olie	783,4	691,5	692,1	713,3	645,6	663,7	636,7	627,6	640,1	659,8
Internationals	1 102,3	998,1	981,6	1 005,9	988,6	1 004,2	981,0	974,3	984,3	999,3
Lokale fondsen	778,9	683,3	688,9	707,3	625,3	646,4	617,2	604,5	618,0	640,2
Financiële instellingen	1 070,5	946,8	941,6	1 002,3	874,6	918,7	868,5	833,4	850,4	901,9
Niet-financiële instellingen	677,5	589,9	602,0	598,2	535,3	545,2	525,4	524,3	537,0	544,5
	<i>ultimo 1993=100</i>									
<i>CBS/MoneyView-index voor beleggingsfondsen</i>										
Algemeen	132,6	126,8	126,3	127,7	125,6	126,9	125,0	124,9	125,0	125,9
aandelenfondsen	146,6	134,7	133,8	136,3	132,0	134,6	130,9	130,7	130,9	132,8
obligatiefondsen	150,1	151,2	151,0	151,4	151,7	151,7	151,9	151,7	151,6	151,7
geldmarktfondsen	128,7	129,0	128,9	128,9	129,1	129,1	129,0	129,0	129,2	129,3
<i>CBS/NIB-index voor niet AEX-aandelen</i>	245,2	226,3	226,1	228,1	217,9	224,2	218,7	214,6	214,6	217,4
<i>CBS MIT-index</i>	237,3	217,0	214,5	221,9	211,3	214,5	206,6	208,5	211,2	215,6
<i>CBS MIT Small-index</i>	179,4	161,2	159,4	165,8	155,2	161,0	154,4	152,0	153,6	154,8
<i>CBS/SBV Vastgoedindex algemeen</i>	180,7	177,2	177,9	176,7	176,1	176,9	176,4	175,4	174,8	177,0